

Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

## Laillisuus ja päätösvaltaisuus

VSTO § 41

Päätös Kaupunginvaltuusto totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

## Pöytäkirjan tarkastus

VSTO § 42

Päätös Kaupunginvaltuusto valitsi pöytäkirjan tarkastajiksi valtuutetut Tarja Harju-Karhula ja Reino Herlevi, varalle Sari Innanen.

## Lausunto kuntarakenneluonnoksesta

144/00/01/00/2012

KH § 136

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoihin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne.

Hallitus on linjannut kuntauudistuksen etenemistä kesäkuussa 2012. Tämän linjauksen pohjalta hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmä vahvisti uudistuksen vahvan kunnan kriteerit. Näiden pohjalta on valmisteltu kuntarakennelakiluonnos. Sen on tarkoitus korvata kuntajakolaki. Lakiin on tarkoitus sisällyttää säännökset kuntien selvitysvelvollisuudesta, selvityspennoista ja niistä poikkeamisesta pykälissä, jotka ovat voimassa vuodet 2013 -2016. Lisäksi on tarkoitus muuttaa kuntien yhdistymisen taloudellista tukea koskevia säännöksiä ja kielilakia eräiltä osin.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministerityöryhmä on linjannut palvelurakennemuutoksen jatkoa 15.11.2012 sosiaali- ja terveydenhuollon osalta. Lisäksi STM on tämän linjauksen pohjalta ohjeistanut ns. selvitysmiesten ERVA -alueitaista selvitystyötä. ERVA -alue on sama kuin yliopistollisten keskussairaaloitten vastuualue erityisen vaativassa sairaanhoidossa.

Valtiovarainministeriö pyytää kunnilta ja useilta muilta tahoilta lausuntoa kuntarakennelakiluonnoksesta yleisesti ja erityisesti seuraavista kysymyksistä:

Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

- selvitysvelvollisuudesta, selvitysperusteista (ml. poikkeusperusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä;
- esityksen sisältämistä määräajoista ja menettelyistä;
- valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta;
- yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä;
- sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti.

Kuntauudistukseen liittyy myös muita lakimuutosvalmisteluja. Kuntien valtiosuusjärjestelmän uudistustyö on käynnissä. Hallituksen esitys kuntalain kokonaisuudistuksesta on tarkoitus valmistua keväällä 2014. Lisäksi vuoden 2012 aikana selvitettiin kuntien lakisääteiset tehtävät, joita kertyi kaikkiaan noin 550. Hallitus on päättänyt, että mahdollisuudet kuntien velvoitteiden vähentämiseen ja normien joustavoittamiseen selvitetään. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuudistus liittyy kiinteästi kuntarakennemuudistukseen.

Asiaa koskeva aineisto on luettavissa osoitteessa  
valtiovarainministeriö, kunta-asiat, kuntauudistussivusto:  
[http://www.vm.fi/vm/fi/05\\_hankkeet/0107\\_kuntauudistus/index.jsp](http://www.vm.fi/vm/fi/05_hankkeet/0107_kuntauudistus/index.jsp)

### **Kuntarakennelain keskeisiä kohtia**

#### Tavoitteet

Kuntarakennemuudistuksen toteuttamista koskevat säännökset esitetään sisällytettäväksi kuntajakolakiin. Samalla lain nimike muutetaan kuntarakennelaksi. Kuntarakenteen uudistamiseksi vuosina 2013 -2016 sovellettavista edellytyksistä ja menettelyistä säädettäisiin lain uudessa, määräaikaisesti voimassa olevassa 1a luvussa. Samalla muutetaan kuntien yhdistymisen taloudellista tukea koskevaa lukua ja säännöksiä, joita on tarkoituksenmukaista soveltaa myös määräajan jälkeen.

Kielellisten oikeuksien toteutumisen turvaamiseksi ehdotetaan kuntarakennelain säätämisen yhteydessä muutettavaksi kielilakia tarvittavilta osin. Laissa korostetaan kuntajaon kuntauudistuksen tavoitteita. Kuntajaon kehittämisen tavoitteena korostetaan asukkaiden itsehallinnon edellytysten vahvistamista sekä kunnan palvelujen järjestämisen ja rahoituksen ohella myös kunnan edellytyksiä vastata riittävästi omasta palvelutuotannosta.

Uudistuksen tarkoituksena on turvata laadukkaat ja yhdenvertaiset palvelut asiakaslähtöisesti koko maassa, vahvistaa kuntien edellytyksiä järjestää ja tuottaa ennaltaehkäiseviä

Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

palvelukokonaisuuksia, luoda edellytykset kuntien taloutta vahvistaville kehittämistoimille ja yhdyskuntarakenteen eheyttämiseksi sekä vahvistaa kunnallista itsehallintoa ja paikallista demokratiaa.

Kuntarakenneuudistuksen tavoitteena on vahvoihin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne. Tavoitteena on että kunnat pystyisivät laajasti ja pääosin itse vastaamaan peruspalveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta sekä tuloksekkaasta kehittämistyöstä. Tavoitteena on myös vahvistaa kuntien kykyä hallita markkinoita palvelujen tuotantotapojen monipuolistuessa ja asukkaiden valinnanvapautta.

Vahvat peruskunnat muodostuvat luonnollisista työssäkäyntialueista, pystyvät luomaan edellytykset talouskasvulle ja työllisyydelle sekä kykenevät tehokkaasti huolehtimaan yhdyskuntarakenteen kehittämisestä ja estämään yhdyskuntarakenteen hajautumista. Tavoitteena on lisäksi edistää kuntataloudeltaan vakaampien kuntien muodostamista.

Selvitysvelvollisuus, -perusteet ja -velvollisuuden sisältö

Kunnan tulee yhdessä muiden kuntien kanssa selvittää kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttävää kuntien yhdistymistä alueen muiden kuntien kassa. Kunnan, jolla muutoin ei olisi selvitysvelvollisuutta, tulee osallistua selvitykseen, jos alueella ei muutoin ole saavutettavissa lain tarkoittamaa toiminnallista kokonaisuutta. Selvitysalueen ulkopuolelle ei saa jättää kuntaa, joka muodostaisi toiminnallisen kokonaisuuden viereisen kunnan kanssa.

Selvitysvelvollisuuden piiriin kuuluvat kunnat

1. Kunnat, joissa on alle 20 000 asukasta yhdessä kuntien kanssa
  - joissa riittävä väestöpohja palvelujen järjestämiseen, rahoittamiseen ja kehittämiseen sekä kyky omaan palvelutuotantoon
  - joissa on erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon oman palvelutuotannon, matalankynnyksen ja lähipalvelujen kannalta vähintään 20 000 asukasta
  - joissa alle yksivuotiaiden ikäluokan koko on yhteensä vähintään 50 lasta.

Tämä kriteeri koskee lähialueilla kaikkia kuntia Kokkolaa lukuun ottamatta.

2. Kunnat, jotka täyttävät työpaikkaomavaraisuuden, työssäkäynnin ja yhdyskuntarakenteen osalta seuraavat

Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

perusteet

- työpaikkaomavaraisuus on alle 80 %
- työssäkäyntialueen keskuskunnissa käy työssä vähintään 25 %, suurilla kaupunkiseuduilla 35 % työvoimasta
- keskustajama tai siihen kytkeytyvä lähitaajama ulottuu kunnan rajan yli tai kasvupaine kohdistuu lähitaajamaan toisen kunnan alueella. Tällaisen alueen tulee selvittää yhdistymistä yhdessä.

Tämä kriteeri koskee lähialueilla Pietarsaarta, Pedersöreä ja Luotoa - vuoden 2010 osalta tilastotiedot ovat valmistumassa.

3. Kunnat, joiden taloudellinen tilanne täyttää kahtena peräkkäisenä vuotena ns. kriisikunnan kriteerit
- kolmena peräkkäisenä vuotena täyttää ns. kriisikunnan kriteereistä neljä
- osoittaa vähintään 500 euron alijäämää /asukas ja myös kahtena edellisenä vuonna alijäämää.

Kokkola täyttää keskimmäisen kriteerin veroprosentin, velkamäärän, omavaraisuusasteen ja suhteellisen velkaantuneisuuden vuoksi.

Poikkeaminen

Selvitysalueesta voi ministeriö myöntää poikkeuksen. Perusteena voi olla se, että vaihtoehtoinen alue muodostaa kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttävänä vaihtoehtoisen toiminnallisen kokonaisuuden. Perusteena voi olla myös se, ettei erityisen harvan asutuksen vuoksi ole muutoin muodostettavissa toiminnallista kokonaisuutta. Poikkeaminen voi olla tarpeen suomen- tai ruotsinkielisten asukkaiden kielellisten oikeuksien turvaamiseksi. Myös saamelaisten kieltä ja kulttuuria koskevien oikeuksien turvaamiseksi voi poikkeaminen olla mahdollista.

Taloudellisten kriteerien mukaan Kokkolan on tehtävä kuntajakoselvitys. Kevään lausunnon mukaan Kokkola on valmis tekemään selvityksen Kruunupyyn kanssa. Mikäli Kruunupyy ei ole tähän halukas, tulee Kokkolan löytää selvitykseen halukas kunta tai anoa poikkeamismahdollisuutta.

Yhdistymisselvityksen sisältö

Yhdistymisselvityksen tavoitteena on saada aikaan esitys kuntien yhdistymisestä ja yhdistymissopimuksesta. Selvityksen tulee aina sisältää vähintään suunnitelma hallinnon ja palvelujen järjestämisestä sekä palvelujen tuottamisesta

Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

selvitysalueella, selvitys yhdistymisen vaikutuksista kuntien yhteistoimintaan, selvitys taloudellisesta tilanteesta, arvio asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien sekä lähidemokratian toteutumisesta sekä yksityiskohtainen arvio kuntien yhdistymisen eduista ja haitoista. Muita kuin yksikielisiä kuntia sekä saamelaisten kotiseutualueeseen kuuluvia kuntia koskevassa selvityksessä on arvioitava kielellisten oikeuksien toteutumista.

#### Selvityksen määräaika ja menettelyt

Kuntien tulee 30.11.2013 mennessä ilmoittaa miniteriölle, minkä kunnan tai kuntien kanssa se selvittää kuntien yhdistymistä.

Laki edellyttää, että kunnat tekevät yhdistymisselvitykset ja niihin perustuvat yhdistymisesitykset 1.4.2014 mennessä.

Ministeriö voi lisäksi määrätä erityisen kuntajakoselvityksen tekemisestä edellytykset täyttävällä alueella, jos kunta ei ole 1.4.2014 mennessä tehnyt kuntien yhdistymisesitystä.

Laki mahdollistaisi erityisen vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevan kunnan osalta ns. pakkoliitoksen ja siten myös liitoksen vastaanottavan kunnan kannasta huolimatta.

Kunnan osaliitoksesta ja kunnan jakamisesta säädettyjä pykälä ei esitetä muutettavaksi.

#### Henkilöstön asema

Kuntajaon muutos katsotaan edelleen liikkeenluovutukseksi. Nykyinen käytäntö viiden vuoden irtisanomissuojasta sisältyy lakiesitykseen.

#### Kuntien yhdistymisselvitysten ja yhdistymisen tuki

Yhdistymisavusta voi esityksen mukaan saada samantasoisena kuin vuosina 2012 - 2013 toteutuneet kuntaliitokset, mikäli uusi kunta täyttää lain kriteerit, yhdistymisesitys on tehty viimeistään 1.4.2014 mennessä ja yhdistyminen tapahtuu viimeistään 1.1.2017.

Yhdistymisselvityksiin voisi lain mukaan saada myös avustusta, mikäli selvitysalue on lain mukainen.

Valtionosuuksien mahdollinen menetys korvataan määräajan.

Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

### **Muuta**

Kielilakiin esitetään tehtäväksi muutoksia, jonka mukaan kaksikielisen kunnan yhdistyessä yksikielisen kunnan kanssa uusi kunta on kaksikielinen, vaikka vähemmistökielisten osuus jäisi alle 3 prosentin tai alle 8000. Kaksikielisen kunnan valtuuston kokouskutsu ja pöytäkirja on laadittava suomen ja ruotsin kielellä. Muiden toimielinten kokouskutsujen ja pöytäkirjojen kielestä päättää kunta nykyisen lain mukaan. Tähän esitetään jatkoa "ottaen huomioon sen, että luottamushenkilöiden mahdollisuus täyttää tehtävänsä turvataan ja että kuntalaisten tiedonsaantitarpeesta huolehditaan".

### **Sosiaali- ja terveydenhuolto**

Lausuntopyynnössä pyydetään kunnan kannanottoa myös sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti. Ministeriryhmän kannanotossa 15.11.2012 todetaan mm.:

"Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen lähtökohtana on peruspalveluiden vahvistaminen. Ihmisten hyvinvoinnin kulmakivenä toimivat yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja oikea-aikaiset palvelut, joilla vähennetään raskaimman ja kalleimman tuen ja hoidon tarvetta.

Hallitusohjelmassa tavoitteeksi asetettiin kaksiportainen järjestelmä: uusi laaja perustaso, jota tukee erityisvastuutaso.

Palvelurakennemuutoksen peruslinjauksena on, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja rahoitusvastuu on kunnilla. Tämä edellyttää kunnalta talouden vakautta, palveluiden järjestämistä ja omaa tuotantoa koskevan osaamisen varmistamista, henkilöstön riittävyttä sekä mahdollisuutta investoida palvelutuotannon vaatimaan infrastruktuuriin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen ja rahoittamiseen kykenevän vahvan kunnan vaihtoehtona voidaan tarvittaessa antaa mahdollisuus poikkeusmenettelyyn, jossa kunnat yhdessä voivat muodostaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja rahoitusvastuuseen kykeneviä, väestöpohjaltaan riittävän suuria sosiaali- ja terveydenhuoltoalueita. Tavoitteena on, että sote-päätökset tukevat kuntarakenteen muutoksia siten, että riittävän vahvat peruskunnat ovat ensisijainen vaihtoehto.

Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon integraation lisäksi uudistuksella vahvistetaan myös sosiaalipalvelujen ja terveystalouden integraatiota. Tällä tavoitellaan perusterveydenhuollon vahvistumista sekä matalan kynnyksen sosiaalipalvelujen saatavuuden lisääntymistä.

Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

Palvelurakenneuudistuksella vahvistetaan myös integraatiota muuhun kunnalliseen päätöksentekoon. Uudistuksella kuntien mahdollisuudet hallita nopeasti kasvaneita ja kasvavia erikoissairaanhoidon kustannuksia paranevat, kun sekä perustason sosiaali- ja terveyspalveluista että valtaosasta erikoissairaanhoidon palveluja päätetään samassa organisaatiossa. Myös painopisteen siirto entistä varhaisempaan puuttumiseen mahdollistuu. Tavoitteena on, että valtaosa väestöstä olisi kaksiportaisen järjestelmän piirissä.

Kunta on demokraattisin tapa järjestää palvelut lähellä ihmistä paikalliset tarpeen huomioon ottaen. Kunta on paras sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäjä myös siksi, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden hallinnonalojen asiat kaavoituksesta koko palvelujen kirjoon kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa.

Hallinnon ja aluekehityksen ministeriryhmä linjasi kuntauudistuksen kriteereistä kesäkuussa, että sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta kunnan väestöpohjan on oltava vähintään noin 20 000 asukasta, mikä vastaa myös PARAS-uudistuksen voimassaolevan puitelain väestöpohjavaatimusta. Vasta tämä väestöpohja luo mahdollisuudet omaan palvelutuotantoon, matalan kynnyksen palveluihin sekä lähipalveluihin. Tämä vähimmäisväestöpohja ei kuitenkaan riitä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraatioon. Tällöin integraatio on turvattava yhteistyössä toisen kunnan kanssa tai sote-alueella."

STM on asettanut ns. selvitysmiehet ERVA-alueittain tekemään esitykset sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteista alueellaan. Selvityshenkilöiden toimeksiannossa todetaan mm. seuraavaa:

"Uuden laajan perustason tehtävänä on järjestää lainsäädännössä kuntien veloitteeksi säädetty sosiaali- ja terveydenhuolto lukuun ottamatta niitä tehtäviä, jotka erikseen säädetään erityistason tehtäviksi.

Perustason tehtävien järjestämis- ja rahoitusvastuu on kunnilla. Vaihtoehtona voidaan tarvittaessa antaa mahdollisuus poikkeusmenettelyyn, jossa kunnat yhdessä voivat muodostaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja rahoitusvastuuseen kykeneviä, väestöpohjaltaan riittävän suuria sosiaali- ja terveydenhuoltoalueita.

Laajan perustason tehtävien järjestämisvastuun kantaminen siten, että kunta tai sote-alue kykenee huolehtimaan asukkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon perusoikeuksien yhdenvertaisesta toteuttamisesta, edellyttää riittävää väestöpohjaa. Tarkempi arvio edellyttää muiden kantokykytekijöiden ja erityispiirteiden huomioon ottamista. Laajan perustason, joka sisältää myös erityispalveluja,

Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

palvelutarpeeseen vastaaminen edellyttää vähintään noin 50 000-100 000 väestöpohjaa.

Jos kunnan väestö on vähintään noin 20 000 asukasta ja sillä on muutenkin riittävä kantokyky, kunnalla on mahdollisuus järjestää joitakin peruspalveluja itse. Tällöin muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuus on turvattava yhteistyössä muiden kuntien kanssa kuulumalla sote-alueeseen.

Jos kunnan väestö on alle 20 000, sen tulee kuulua sote-alueeseen eikä sillä ole itsenäistä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuuta. Sote -alue organisoidaan ensi sijassa vastuukuntamallin mukaisesti. Toisena vaihtoehtona on kuntayhtymä."

### **Kokkolan linjauksia**

Kokkolan kaupungin linjaukset vuonna 2005 käynnistyneestä PARAS -hankkeesta lähtien ovat eri vaiheissa pysyneet samoina. Tämä ilmaistaan valtuuston vuonna 2009 hyväksymässä kaupungin strategiassa. Strategian mukaan kaupungin strateginen päämäärä on vahva ja dynaaminen kunta palvelujen järjestäjänä ja siihen liittyvä kriittinen menestystekijä on uskottava ydinkuntapalvelujen järjestäjänä ja strategisena päätöksentekijänä. Tämän mukaan järjestämisvastuu ja rahoitusvastuu tulee olla mahdollisimman pitkälle samalla organisaatiolla, jolloin perustuslain mukainen kunnan itsehallinto voi toteutua ensiasteen demokratiana - päätöksenteko tapahtuu ensisijaisesti suorilla vaaleilla valituissa elimissä, kunnanvaltuustoissa.

Vuoden 2013 talousarviossa ja taloussuunnitelmassa todetaan em. kriittisen menestystekijän kohdalla seuraavaa:" tavoitteena on kuntayhteistyön kehittäminen vahvan peruskunnan pohjalta ja terveydenhuollon ja sosiaalitoimen järjestämiskäytännöiden muodostuminen vahvan peruskunnan pohjalle. Samassa asiakirjassa valtuusto on edelleen asettanut tavoitteeksi keskussairaalan kehittämisen päivystävänä erikoissairaanhoidon akuuttisairaalan ja sairaalan käytön osuuden kasvattamisen vaikutusalueellaan."

Kevään 2012 lausunnossa Kokkola otti kantaa kuntajakoselvityksiin seuraavasti:

"Kokkola on valmis selvittämään kuntaliitosta Kruunupyyn kanssa, mikäli Kruunupyy on siihen valmis. Kokkolan kaupunki katsoo, että Keski-Pohjanmaan maakunnan alueen elinvoiman ja kehityksen kannalta edellä esitetyn analyysin pohjalta voitaisiin selvittää useamman kunnan mallin toteuttamisedellytykset. Kunnat tekevät tietenkin itse päätöksensä etenemisestä ellei valtion taholta muuta



Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

edellytetä."

"Kokkolan kaupunki katsoo, että selvitykset tulee ensisijaisesti toteuttaa vapaaehtoisesti. Mutta mikäli valtio päättää, että ministeriön toimesta käynnistetään erityisiä kuntajakoselvityksiä, niin alueiden osalta esitämme seuraavaa: Kokkola on valmis osallistumaan ministeriö käynnistämään erityiseen kuntajakoselvitykseen, mikä käsittää Kokkolan ja Kruunupyyn. Saman aikataulun mukaan, mikäli ministeriö käynnistää erityiset kuntajakoselvitykset, Kokkolan näkemyksen mukaan voitaisiin tehdä erilliset selvitykset useamman kunnan mallista Keski-Pohjanmaalle. Selvityksiin voi sisältyä osa, jossa selvitetään, missä palveluissa Kokkola voisi toimia ja olisi tarkoituksenmukaista toimia koko Keski-Pohjanmaalle palvelujen järjestäjänä tai vastuukuntana. Tämän johdosta selvitys olisi hyvä tehdä saman aikataulun mukaan. Kuntajakoselvitykset osoittaisivat kuntaliitoksien edellytykset, seuraukset ja mahdollisuudet niihin."

#### Lausuntoesitys

Kokkolan kaupunki keväällä 2012 antamassaan lausunnossa Kunnallishallinnon rakenne -työryhmän selvityksestä sekä kuntauudistukseen liittyvistä muista uudistuksista totesi mm: että kunta- ja palvelurakennetta on uudistettava rakennetyöryhmän raportista ilmenneiden seikkojen vuoksi. Kokkola kaupunki katsoo, että kuntajaon kehittämisen perusteet ja kuntarakennemuutoksen tavoitteet ovat oikeat. Uudistuksen toteuttaminen samanaikaisesti suhteellisen lyhyessä ajassa on oikea ja mahdollistaa kokonaisuuden hallinnan paremmin kuin satunnaisesti etenevä uudistus. Nyt lausunnolla oleva Kuntarakennelakiesitys on yhdensuuntainen tämän keväällä 2012 annetun kannanoton kanssa.

Kokkolan kaupunki pitää oikeina kuntajaon kehittämisen tavoitteita, kuntajaon muuttamisen edellytyksiä sekä kuntarakennemuutoksen tavoitteita. Tavoite, että Suomen väestöstä valtaosa asuu kunnissa, jotka kykenevät järjestämään, tuottamaan ja rahoittamaan pääosan palveluista sekä kehittämään kunnan elinvoimaa, on oikea ja turvaa hyvinvointipalvelujen säilymistä ja kehittymistä.

Kokkolan kaupunki on eri vaiheissa pitänyt tärkeänä, että palvelujen järjestämisvastuu ja rahoitusvastuu ovat mahdollisimman pitkälle peruskunnalla, vain siten kunnallinen itsehallinto toteutuu kestäväällä pohjalla. Tarpeellinen kuntien välinen yhteistyö tulee organisoida niin, että edellä todetut periaatteet toteutuvat mahdollisimman suuren väestöosan osalta yhteistyöalueella. Tämä kokonaisuutena ajatellen on kuntalaisten ja kuntien etu, kun palvelujen järjestäminen ja rahoittaminen ovat merkittävimmän maksajan osalta peruskunnan valtuustolla.

Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

Lakiluonnoksessa esitettyyn selvitysvelvollisuuteen ei Kokkolalla ole huomautettavaa kahta kohtaa lukuun ottamatta. Toinen on 4 e §: kunnan taloudellinen tilanne. Kokkola lakiluonnoksen mukaan on selvitysvelvollinen kriisiytyvän kunnan kriteerien mukaan. Vajaan 50 000 asukkaan kunnalle kuntaliitos ei voi olla talouden tervehdyttämiskeino vaan siihen täytyy löytyä muita keinoja. Lain 4e §:ssä tuleekin määritellä asukasmääräraja, minkä ylittävät kunnat eivät ole tämän kriteerin mukaan selvitysvelvollisia.

Pykälässä 4f säädetään selvitysvelvollisuudesta poikkeamisesta. Poikkeaminen on esityksen mukaan mahdollinen erityisen harvaan asutuilla alueilla, kielellisten oikeuksien turvaamiseksi ja mikäli poikkeava alue on säädetty kuntajaon kehittämisen tavoitteet ja 4§:ssä säädetty kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttävä toiminnallinen kokonaisuus. Tämän tulee koskea myös alle 20 000 asukkaan toiminnallista kokonaisuutta. Kuntien yhteistoiminta, liikkuminen, liikenneyhteydet ovat mm. rannikolla muotoutuneet jokilaaksojen mukaan. Jos jokilaaksoittain muodostuu toiminnallinen kokonaisuus, alle yksivuotiaiden määrä ylittää kriteerin ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on laajemmalla sote -alueella, tulisi poikkeaminen selvitysvaiheessa olla mahdollinen. Jokilaaksot yhdistävästä kunnasta ei välttämättä syntyisi yhteisellä strategialla kunnan elinvoimaa vahvistavaa kuntaa.

Lakiesityksessä esitetyt määräajat ovat tiukat. Kunnan ilmoitusaikaa selvitysalueesta tulee jatkaa ainakin vuoden 2013 loppuun saakka. Samoin yhdistymiselvitysten ja yhdistymisesitysten määräaika 30.4.2014 on varsin tiukka ja epärealistinen varsinkin, kun lopullisen selvitysalueen selviäminen voi monin paikoin viedä runsaasti aikaa.

Valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta ei ole huomautettavaa.

Mikäli tavoitteen mukaisesti yhdistymisiä tapahtuu viimeistään 2017 runsaasti, lain 59 §:n mukaan vähennetään kuntien peruspalveluiden valtionosuuksia vastaavasti, jos vuosina 2016 - 2019 maksettavat yhdistymisavustukset ylittävät 200 milj. €. Tämä ei ole kuntien kannalta oikein eikä reilua..

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevat valtion linjaukset vastaavat Kokkolan kaupungin linjauksia. Muun muassa kiireellisen hoidon saavutettavuuskriteerien perusteella koko perustason ja erityistason integraation väestöpohja vaatimus ei voi olla koko maassa sama. Esitetty 50 000 -100 000 vähimmäisasukasmäärä on oikea. Kokkolan kaupunki pitää oikeana kannanottoa, että sote-alueella ensisijainen vaihtoehto on vastuukuntamalli. Se parhaiten tukee sosiaali- ja terveydenhuollon perustason ja erikoistason yhteistyötä ja niiden yhteyttä kunnan

Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

muuhun toimintaan. Suuri osa väestöstä on silloin kaksipuolaisen järjestelmän piirissä. Palvelun järjestäjän ja rahoittajan roolit ovat samalla organisaatiolla ainakin suurimman maksajan osalta. Esitysten ensi sijaiset linjaukset siten ovat oikeat tältä osin.

Vastuukuntamalliin on luotavissa malleja, joiden mukaan kaikilla kunnilla on vaikutusmahdollisuus varsinkin omalla alueella tuotettaviin palveluihin. Vastuukuntamallissakin kustannukset tulee jakaa aiheuttamisperiaatteen mukaan, jolloin kunnan koko hyvinvointipolitiikka vaikuttaa sen sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin joko niitä kasvattavasti tai alentavasti. Kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta kannustavuudella on pitkällä tähtäimellä laajaan hyvinvointipolitiikkaan suuri merkitys.

Kokkolan kaupunki pitää kielellisten oikeuksien toteutumista tärkeänä. Kaupungilla ei ole huomautettavaa kielilakiin esitettyihin muutoksiin.

Kaupunginjohtaja	Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että se hyväksyy kuntarakennelakiluonnoksesta laaditun lausunnon toimitettavaksi valtiovarainministeriölle.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle.
KH § 152	Pöydältä 18.2.2013 § 136
Käsittely	Puheenjohtaja Veikko Laitila teki seuraavan vastaesityksen.

**Selvitysvelvollisuudesta, selvityspenusteista (ml. poikkeusperusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä;**

Lakiluonnoksessa esitettyyn selvitysvelvollisuuteen ei Kokkolalla ole huomautettavaa kahta kohtaa lukuun ottamatta. Toinen on 4 e §: kunnan taloudellinen tilanne. Kokkola lakiluonnoksen mukaan on selvitysvelvollinen kriisiytyvän kunnan kriteerin mukaan. Vajaan 50 000 asukkaan kunnalle kuntaliitos ei voi olla talouden tervehdyttämiskeino vaan siihen täytyy löytyä muita keinoja. Lain 4e §:ssä tuleekin määritellä asukasmäärä raja, minkä ylittävät kunnat eivät ole tämän kriteerin mukaan selvitysvelvollisia.

Pykälässä 4f säädetään selvitysvelvollisuudesta poikkeamisesta. Poikkeaminen on esityksen mukaan mahdollinen erityisen harvaan asutuilla alueilla, kielellisten oikeuksien turvaamiseksi ja mikäli poikkeava alue on säädetty kuntajaon kehittämisen tavoitteet ja 4§:ssä säädetty kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttävä toiminnallinen kokonaisuus. Tämän tulee koskea myös alle 20 000

Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

asukkaan toiminnallista kokonaisuutta. Kuntien yhteistoiminta, liikkuminen, liikenneyhteydet ovat mm. rannikolla muotoutuneet jokilaaksojen mukaan. Jos jokilaaksoittain muodostuu toiminnallinen kokonaisuus, alle yksivuotiaiden määrä ylittää kriteerin ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on laajemmalla sote -alueella, tulisi poikkeaminen selvitysvaiheessa olla mahdollinen. Jokilaaksot yhdistävästä kunnasta ei välttämättä syntyisi yhteisellä strategialla kunnan elinvoimaa vahvistavaa kuntaa.

### **Esityksen sisältämistä määräajoista ja menettelyistä:**

Lakiesityksessä esitetyt määräajat ovat tiukat. Kunnan ilmoitusaikaa selvitysalueesta tulee jatkaa ainakin vuoden 2013 loppuun saakka. Samoin yhdistymisselvitysten ja yhdistymisesitysten määräaika 30.4.2014 on varsin tiukka ja epärealistinen varsinkin, kun lopullisen selvitysalueen selviäminen voi monin paikoin viedä runsaasti aikaa. Valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta ei ole huomautettavaa.

Mikäli tavoitteen mukaisesti yhdistymisiä tapahtuu viimeistään 2017 runsaasti, lain 59 §:n mukaan vähennetään kuntien peruspalveluiden valtionosuuksia vastaavasti, jos vuosina 2016 - 2019 maksettavat yhdistymisavustukset ylittävät 200 milj.€. Tämä ei ole kuntien kannalta oikein eikä reilua.

### **Valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta;**

Valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta ei ole huomautettavaa.

### **Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti.**

Kokkolan kaupunki pitää tärkeänä, että saamme jatkossakin pitää itsellämme perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen järjestämisvastuun. Kokkolan kaupungilla on olemassa edellytykset järjestää ja tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Kaupunki toimii ja sillä on valmius yhteistyössä maakunnan kuntien kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämisessä kunta- ja palvelurakennemuutoksen tavoitteiden mukaisesti. Maakunnan ulkopuolelta on myös orastavaa kiinnostusta läheisempään yhteistyöhön alueen maantiedosta ja palvelujen laadusta johtuen.

Kokkolan kaupunki haluaa lausunnossa tuoda esille, että kuntajaon muutokset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kuntaperustaisen järjestämisen ratkaisut liittyvät kiinteästi toisiinsa.

Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

Samalla jos maakunnassa tehdään erityinen kuntajakoselvitys, tarkastellaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen kunta- ja selvitysaluekohtaisia. Tässä selvityksessä tulee ottaa myös kantaa eri järjestelyvaihtoehdoista.

Kokkolan kaupunki pitää kielellisten oikeuksien toteutumista tärkeänä. Kaupungilla ei ole huomautettavaa kielilakiin esitettyihin muutoksiin.

Jäsen Reino Herlevi kannatti esitystä.

Koska oli tehty kannatettu päätösesityksestä poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja esitti, että asiassa suoritetaan äänestys.

Äänestys Suoritetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan päätösesitys sai 8 ääntä ja puheenjohtajan esitys 3 ääntä (Laitila, Herlevi ja Ojanperä).

Kaupunginjohtaja Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että se hyväksyy kuntarakennelakiluonnoksesta laaditun lausunnon toimitettavaksi valtiovarainministeriölle.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösesityksen.

VSTO § 44

Kaupunginhallitus Valtuusto hyväksyy kuntarakennelakiluonnoksesta laaditun lausunnon toimitettavaksi valtiovarainministeriölle.

Käsittely Valtuutettu Ojala esitti valtuutettu Ojanperän kannattamana, että kappaleeseen jossa puhutaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevasta linjauksesta (esityslistan s. 18, neljäs kappale) Kokkolan kaupungin kannanottoa koskevasta lauseesta eteenpäin muutetaan kuulumaan seuraavasti:  
" Kokkolan kaupungin näkemyksen mukaan nykyinen sairaanhoitopiirin alue muodostaa luontevan kokonaisuuden laajaa väestöpohjaa vaativien palvelujen tuottamiselle. Kaupungin näkemyksen mukaan alue voi tulevaisuudessa edelleen laajeta. Jotta tämä on mahdollista, on hallintomallista välttämätöntä löytää yksimielisyys maakunnan kuntien kesken.

Kokkolan kaupunki ei tässä vaiheessa näe tarpeellisena ottaa kantaa minkään hallintomallin puolesta, kun sellaisesta ei ole erikseen kysytty, eikä esimerkiksi vastuukuntamallin vaikutuksia Kokkolan kaupungin taloudelle ja keskussairaalan olemassaololle ole millään tavalla selvitetty.

Kokkolan kaupunki haluaa keskustella ja neuvotella

Kaupunginhallitus	§ 136	18.02.2013
Kaupunginhallitus	§ 152	21.02.2013
Kaupunginvaltuusto	§ 44	04.03.2013

---

sairaanhoidopiirin alueella toimivien kuntien kanssa yksimielisen näkemyksen aikaansaamisesta. Tässä keskustelussa vastuukuntamallin rinnalla on syytä pohtia nykyisen kuntayhtymäpohjaisen hallinnon kehittämistä ja ajanmukaistamista."

Samalla valtuutettu Ojala esitti, että samalla sivulla oleva viides kappale poistetaan kokonaan.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, puheenjohtaja esitti että asiassa suoritetaan äänestys.

#### Äänestys

Suoritetussa äänestyksessä Ojalan esitys sai 14 ääntä ja kaupunginhallituksen esitys sai 37 ääntä.

Liite A § 44

Äänestyslista

#### Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen päätösesityksen.

STEFAN ANDERSON  
Stefan Anderson  
puheenjohtaja

BEN WEIZMANN  
Ben Weizmann  
sihteeri


#### Tarkastettu

TARJA HARJU-KARHULA  
Tarja Harju-Karhula

REINO HERLEVI  
Reino Herlevi

Todistan pöytäkirjanotteen oikeaksi ja että pöytäkirja on tarkastuksen jälkeen säädetyllä tavalla nähtävänä kaupunginkansliassa 7.3.2013.

Kokkolassa 6.3.2013

  
Ben Weizmann  
sihteeri